Samengevat

4e jaargang nummer 5 – 22 oktober 2009

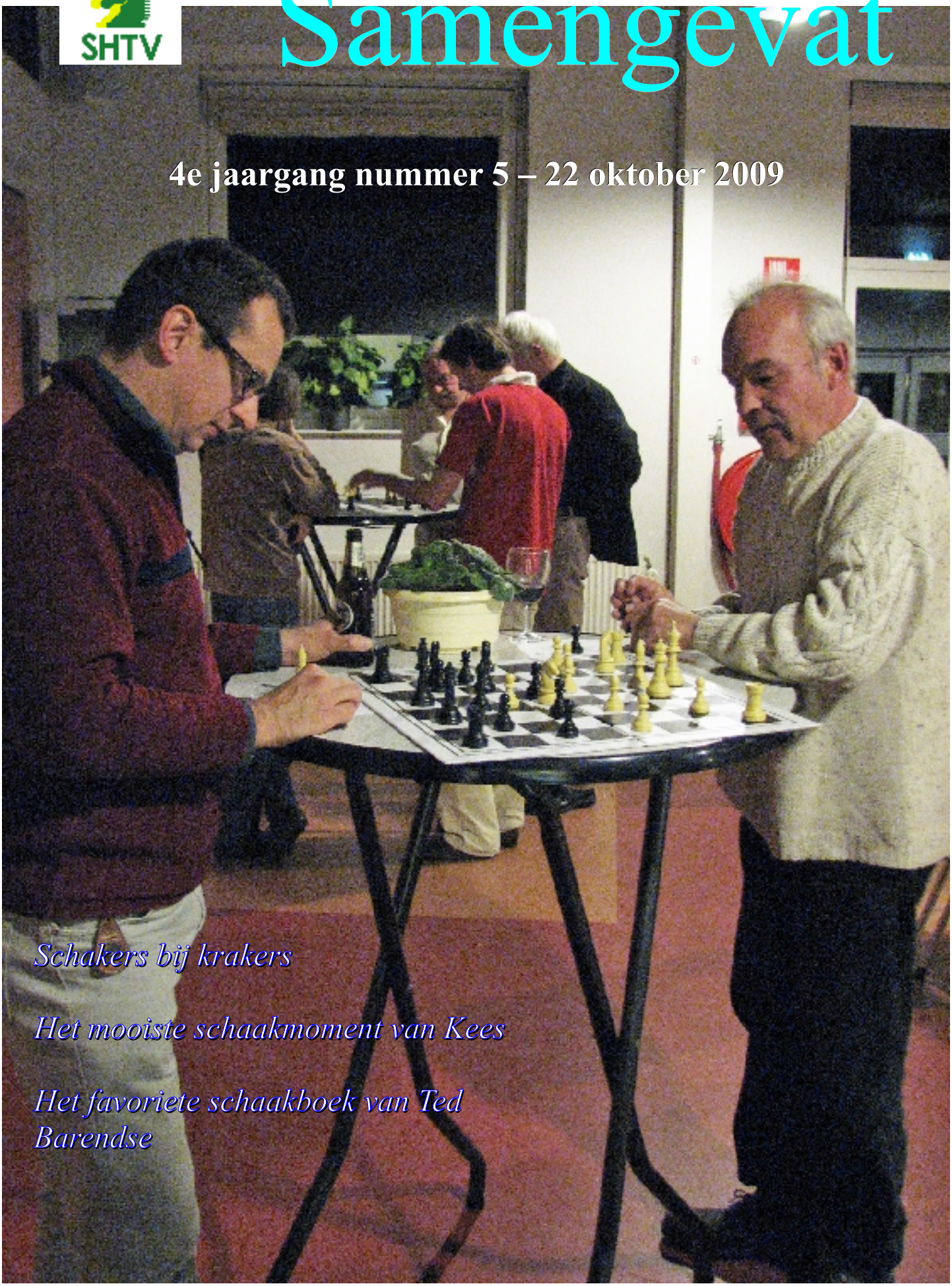

Schakers bij krakers

Het mooiste schaakmoment van Kees

Het favoriete schaakboek van Ted Barendse

Spaar voor een Gratis Hair-Cheque t.w.v. € 15,-

Goudenregenplein 5 2565 GJ Den Haag tel. (070) 363 57 28
Donderdagavond geopend tot 20.00 uur!

www.avanti-haarmode.nl

Titelpagina: Na het spelen is het goed analyseren (Foto: André Wagner)

Inhoud

4 Colofon
5 Van de redactie / *Pim van der Meiden*
6 Van de voorzitter / *Evert Baak*
7 Interne competitie
9 Externe competitie
13 Schakers bij krakers / *Jan Bonsel*
13 Etentje met mensen van de schaakclub / *Koos Roeleveld*
14 Mijn mooiste schaakmoment / *Kees van Gelder*
18 Drie manieren om te blunderen rond overbelasting / *William van Zanten*
22 Mijn favoriete schaakboek / *Ted Barendse*
26 Re-censie: Dolen over 64 velden van Henk Happel / *Melchior Vesters*
30 Schaakagenda

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV
Verschijnt 6x per jaar
Redactie: Pim van der Meiden (hoofdredactie), André Wagner (eindredactie)

4e jaargang nummer 5 - 22 oktober 2009

Kopijdatum volgende clubblad: 12 december (verschijnt 17 december)
Kopij tijdig inleveren bij: Pim van der Meiden (gwvandermeiden@hetnet.nl)

Colofon

Bestuur

Voorzitter		
Evert Baak	voorzitter@schaakcombinatiehtv.nl	3940945
Secretaris		
Hugo van der Laan	secretaris@schaakcombinatiehtv.nl	3509931
Penningmeester		
Sander Pauw	penningmeester@schaakcombinatiehtv.nl	3615975
PR & Sponsoring		
(via waarnemer)	pr@schaakcombinatiehtv.nl	
Wedstrijdleider extern		
Hans Segers	wl-extern@schaakcombinatiehtv.nl	3562239
Wedstrijdleider intern		
Piet Sikkes	wl-intern@schaakcombinatiehtv.nl	4490512
Voorzitter jeugdcommissie		
Evert Baak	jeugdleider@schaakcombinatiehtv.nl	3940945

Commissarissen

Webmaster		
Eric Alvares	efsalvares@hotmail.com	06-41330092
Materiaalbeheerder		
vacant		

Jeugdbegeleiding

Kasha Gieben, Ton Bodaan, Melchior Vesters, Mike Hoogland, Gert-Jan Willighagen, Mieke Bogaard, Wim Lelieveld, Stella Roeleveld, Niels Poppe, Mei Luk, Geurt Jan van der Meiden, Supanida Lelieveld, Angelique Iyer

Speellokaal: Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA te Den Haag, 070-3689796
Speelavond: Donderdag
Speeltijden: Jeugd tot en met stap 2: 18:30 tot 19:30 uur;
Jeugd stap 3 en hoger: 18:15 tot 19:45 uur;
Senioren: intern vanaf 20:00 uur
Contributie: senioren: € 95 per jaar; jeugd: € 75 per jaar; gezinslid tweede junior: € 10 korting per jaar; derde junior: € 20 korting per jaar; girorekening 5255286 t.n.v. Schaakcombinatie HTV
Internetsite: http://www.schaakcombinatiehtv.nl

Van de redactie

Het nieuwe jaar is begonnen met een ledenvergadering. Helaas heb ik die niet kunnen bijwonen. Ik had het afgelopen jaar de aandacht gevestigd op de deplorabele staat waarin de bibliotheek zich bevindt. Gebrek aan toezicht, het ontbreken van een catalogus en de afwezigheid van enige samenhang in de collectie. 'Veilen die handel' was mijn advies geweest en het bestuur had dit idee overgenomen. Om alles goed voor te bereiden had ik zoveel tijd nodig dat ik de vergadering vrijwel geheel gemist heb en het aan André moest overlaten de standpunten van de redactie te verwoorden. Ik heb begrepen dat hij dat voortreffelijk gedaan heeft. De veiling was succesvol en leverde ruim 270 euro op. De teruggenomen boeken gingen naar het antiquariaat van de Kringloop en van Joop Simmelink hoorde ik dat hij daar nog goede zaken mee gedaan heeft. Een hele zorg minder.

Bij de interne competitie zien we veel nieuwe gezichten en enkele die we als terug van weggeweest moeten klasseren. We hopen nog dat Karel Stolte, Ton Vissers, Ruben Wiegerink en Pascal de Leeuw terug zullen keren van de dwalingen huns weegs.

Soms lijkt de jeugd de laatste tijd weinig aandacht te krijgen in het clubblad. Ik wil wijzen op het uitstekende wekelijkse overzicht dat sinds kort door Wim Lelieveld wordt verzorgd. Het gaat overigens goed met de jeugd. De eerste drie wedstrijden van het jeugdclubkampioenschap tot 12 jaar zijn door SHTV gewonnen.

En in dit nummer treft u een kort stukje aan van één van onze jeugdleden, Koos Roeleveld. Koos was de jongste deelnemer aan het etentje dat op 2 oktober plaatsvond in het restaurant *Water en Brood* , speciaal bedoeld als een gezellig samenzijn van de vegetarische leden van de club. Juist van die vegetariërs lieten er velen verstek gaan. Sympathisanten en nieuwsgierigen vormden de meerderheid van het 13 personen tellende gezelschap. Koos was met zijn 11 jaar de jongste deelnemer en Jan Bonsel als 88 jarige de oudste. Ook van Jan treft u een verslag aan.

Het voor u liggende nummer van *Samengevat* getuigt voorts van de wens van de redactie over de grenzen van de club heen te kijken. In de rubriek *Mijn favoriete schaakboek* ditmaal een bijdrage van een lid van DSC (extra welkom omdat Kasparov in het nieuws is) en Melchior Vesters gaat nog een keer in op het boek van DD-lid Henk Happel.

Pim van der Meiden

Clubgenoten,

Het seizoen is al weer enige weken oud en we draaien op volle toeren. De clubavonden, zowel bij de jeugd als bij de senioren, worden druk bezocht. Extern hebben we er ook al weer wedstrijden op zitten en tot nu toe met goede uitslagen.
Zelf ben ik naar de jeugdvergadering van de HSB geweest, maar helaas valt daar weinig over te vertellen. Er waren geen grootse besluiten, wel een hoop ideeën. Een besluit wat wel genomen werd, is dat de PK ABCD voortaan gesplitst wordt, zoals dat ook landelijk gebeurt. Op zich een valide argument, alleen moeten er nu twee toernooien worden georganiseerd en dat is dan weer net iets lastiger.
Een week later was ik bij de HSB-vergadering, waar met veel pijn en moeite een nieuw competitiereglement werd aangenomen. Ondanks de goede voorbereiding van John Pouwels en zijn commissie werd de vergadering op dit punt toch een chaos. Het nieuwe reglement voor de bekercompetitie is niet meer in stemming gebracht. Dat heb ik echter van horen zeggen, want toen men hier over begon, ontstond er tweespalt in het bestuur, wat leidde tot een schorsing van de vergadering. Gezien het tijdstip ben ik toen huiswaarts gegaan.
Het meest positieve is nog wel dat het HSB-bestuur zich versterkt heeft met ‘onze’ Andre Wagner, terwijl ‘onze’ Bastiaan Dessing helaas het bestuur verliet.
In het competitiereglement is het nieuwe speeltempo (vorig seizoen alleen in de promotieklasse) nu ook in de eerste klasse ingevoerd. Hierdoor spelen nu drie van de vijf SHTV-teams met dit tempo; 1:40 p.p.p.p. + 10 sec per zet. Het lijkt me dat we dit tempo volgend seizoen ook bij onze interne competitie moeten invoeren.

De eerste weken is het druk met gaande en komende leden. Mijn gevoel zegt dat er meer leden bij gekomen zijn dan vertrokken. In ieder geval hebben we er bij de senioren enkele zeer sterke nieuwe leden bij, wat de interne toch weer spannender maakt. Alle nieuwe leden in ieder geval welkom!

Al met al zijn we als vereniging volgens mij dit seizoen goed gestart, maar als u ergens mee zit, vertel het me.

Evert Baak

Interne competitie

De eerste zes ronden zijn gespeeld en veel nieuwkomers laten van horen. We gaan een interessant seizoen tegemoet.

	Naam	SPrc	Prt	W	R	V
1	Melchior Vesters	72,2	5	4	1	0
2	Jan Verheijen	70,0	6	5	0	1
3	Jan Willem le Grand	68,8	4	3	1	0
4	Hugo van der Laan	66,7	2	2	0	0
5	Paul den Boer	64,3	3	2	1	0
6	Gert-Jan Willighagen	62,5	4	2	2	0
7	Koos Roeleveld (J)	61,1	5	3	1	1
8	Marco van Straaten	60,0	1	1	0	0
9	Armin Segger	60,0	1	1	0	0
10	Owen Poppe (J)	60,0	6	4	0	2
11	William van Zanten	58,3	2	1	1	0
12	Hans Segers	56,3	4	2	1	1
13	Ton Bodaan	56,3	4	2	1	1
14	Stijn Gieben (J)	56,3	4	2	1	1
15	Remko de Waard	56,3	4	2	1	1
16	Mike Hoogland	56,3	4	1	3	0
17	Piet Sikkes	55,6	5	3	0	2
18	Pim van der Meiden	55,6	5	3	0	2
19	Thomas Trouwborst	55,6	5	3	0	2
20	Sander Pauw	50,0	0	0	0	0
21	Thomas Luk (J)	50,0	0	0	0	0
22	Claudia Fasil	50,0	0	0	0	0
23	Jos Delorme	50,0	0	0	0	0
24	Frans Coers	50,0	0	0	0	0
25	Marten Kats	50,0	1	0	1	0
26	André Wagner	50,0	2	1	0	1
27	Ben Spierings	50,0	2	0	2	0
28	René Weerts	50,0	3	1	1	1
29	Joris van Berckel (J)	50,0	3	1	1	1
30	Tjomme Klop	50,0	4	2	0	2
31	Eric Alvares	50,0	4	2	0	2
32	Jaimy Luk (J)	50,0	4	2	0	2
33	Geurt Jan v.d. Meiden	50,0	4	2	0	2
34	Karl Baak	50,0	4	1	2	1
35	Evert Baak	50,0	4	1	2	1
36	Nico Gouzij	50,0	6	2	2	2
37	Kees van Gelder	45,0	6	2	1	3

38	Hans Knipscheer	44,4	5	2	0	3
39	André Langeveld	44,4	5	2	0	3
40	Niek Wisse	44,4	5	1	2	2
41	Jan Bonsel	44,4	5	1	2	2
42	Joop van Wallinga	43,8	4	1	1	2
43	Jan Zonnenberg	42,9	3	1	0	2
44	Henk Bouma	42,9	3	1	0	2
45	Ard van der Zwart	40,0	1	0	0	1
46	Rob Dijkstra	40,0	6	2	0	4
47	Kenneth Lelieveld (J)	40,0	6	2	0	4
48	Hans Dwarshuis	37,5	4	1	0	3
49	Bert van Dijk	37,5	4	1	0	3
50	Wim Vermeulen	35,7	3	0	1	2
51	Jan van Delden	33,3	2	0	0	2
52	Lex van der Meer	33,3	2	0	0	2
53	Monique Keuzenkamp	33,3	2	0	0	2
54	Mireille Rubert	25,0	4	0	0	4
55	Timothy Lelieveld (J)	22,2	5	0	0	5

*** KORT * KORT * KORT * KORT * KORT ***

In het weekend van 13-15 november organiseert SHTV in samenwerking met DD en Haeghe Ooievaar voor de 6e maal het Haags Weekendtoernooi. Er zijn op het moment dat dit nummer verschijnt nog voldoende plaatsen, maar de praktijk wijst uit dat in de laatste twee weken de toeloop heel groot wordt.
Wie nog mee wil doen, kan zich daarom beter zo spoedig mogelijk aanmelden bij André Wagner (amwagner@xs4all.nl of 070-3825072).

Externe competitie

Het nieuwe seizoen is ook in de bondscompetitie van start gegaan. Met uitzondering van het derde team, dat pas op 29 oktober in actie mag komen, is er in alle klassen één ronde gespeeld. Een verslag van de wedstrijd van het vierde team zal deze keer ontbreken, omdat die gespeeld werd kort voor de kopijdatum van dit nummer. Van het vijfde team verwacht de redactie de volgende keer ook een verhaal. We volstaan daar deze keer met de uitslag.

Lastige opening (verslag: André Wagner)

Met twee sterke debutanten in het eerste team werd het nieuwe seizoen afgetrapt tegen de kampioen van de SGA. Ook nog eens in een nieuwe locatie, want de oude is voortaan alleen nog maar beschikbaar voor feesten en partijen. Niet dat een wedstrijd in het kader van de nationale competitie geen feest kan zijn, maar dat telt in dit geval niet. De nieuwe locatie heeft trouwens een uitstekende bar met vriendelijke bediening, die met plezier koffie, thee, limonade, bier, broodjes èn een heerlijke soep verstrekt.

Bij aanvang ontbrak alleen Bastiaan nog, maar die had per SMS al laten weten dat hij nog ergens in de tram zat. Met alle opbrekingen van de laatste tijd kan ik me zo voorstellen dat er weer stevige vertraging in het verkeer was. Tegen dat hij binnenkwam waren op de meeste borden de openingen al in volle gang en begonnen complexe stellingen vorm te krijgen. Misschien had het ook te maken met de nieuwe omgeving of het even weer wennen aan de spanning van een KNSB-wedstrijd, maar bijna overal leken de spelers wat timide te beginnen. Alleen Maarten stortte zich weer op zijn vertrouwde varianten en had al snel zichtbaar ruimtevoordeel. In alle eerlijkheid moet gezegd dat niemand de moeilijkheden uit de weg ging en soms vroeg ik me af of het wel goed zou gaan als ik zo naar de borden keek.

Mike is al een paar weken lekker op dreef en speelt puike partijen, hoewel niet helemaal foutloos naar zijn zeggen, en ook deze keer wist hij een wig te drijven in de stelling van zijn tegenstander. Hans ging als enige vrijwel moeiteloos vanuit de opening naar het eindspel, Ton won een stuk voor twee pionnen en had het bijna voor het uitkiezen hoe het af te maken. Tjomme gebruikte veel tijd om zijn stelling op te bouwen, maar kreeg toch een vervelende druk tegen zich op de damevleugel, terwijl Marco naast hem op kleine voordeeltjes zat te loeren. Bastiaan had zijn aanvankelijke tijdachterstand overwonnen en bouwde een betere stelling uit naar een nog betere, iets dat Maarten ook al aan het doen was. Alleen William verkeerde in moeilijkheden, getuige ook zijn omlaag gerichte duim toen hij een eigen evaluatie van de stelling gaf. Er was nog een lange weg

te gaan, dat was duidelijk, en de gasten waren zeker niet van zins (ondanks een aantal invallers) om zich onder de voet te laten lopen.

Het was Ton die als eerste de fout in ging. Hij verspeelde het stuk dat hij voor stond zonder compensatie en moest de rug krommen om er nog iets uit te slepen. Twee pionnen achter in een eindspel is echter een vrijwel onbegonnen zaak, zo wist hij. Bastiaan en Maarten leken regelrecht op winst af te stevenen en ook Hans had een voordelig maar ingewikkeld eindspel op het bord gekregen, waarbij hij het voor het uitkiezen leek te hebben. Maarten had nog steeds een licht voordeel, maar in een eindspel met twee torens en twee lichte stukken is het niet eenvoudig. Hij had wel het voordeel van een grote voorsprong in tijd. Zorgwekkender waren de blikken die zich wierpen op het bord van Tjomme, want die stond inmiddels wel met de rug tegen de muur. Mike en zijn tegenstander bereikten ruim voor de tijdcontrole de 40e zet en Mike, die wist dat hij kon gaan winnen, nam even een adempauze. Dat zouden meer mensen moeten doen als er tijd voor is (en ik ben zelf geen uitzondering). Marco speelde inmiddels een eindspel met licht voordeel, maar vooralsnog geen enkele indicatie dat hij dat ook zou kunnen winnen. William was in gigantische tijdnood gekomen, maar bleef geconcentreerd en hield nog steeds de deur dicht, ondanks een lastige inktvis van zijn tegenstander en dreigingen op de koningsvleugel. De witspeler moest nu zelf veel gaan investeren om een doorbraak te forceren.

Toen begon de tijdnoodfase: Ton moest een stuk geven om nog een laatste wanhoopsoffensief op de koningsvleugel te starten. De tegenstander van Maarten had de stelling gelijk weten te trekken, maar zag de seconden wegtikken en aarzelde net iets te lang met het spelen van zijn 40e zet. In een fractie van een seconde sloeg hij een zwarte pion, op het moment dat zijn tijd om was en Maarten “vlag” riep. Het eerste punt was daarmee waarschijnlijk gelijk het spectaculairste van het seizoen. Niet veel later kwam Mike breed lachend melden dat ook hij het punt had getoucheerd. Tjomme stribbelde nog tegen, maar tegen beter weten in en Hans leek niet goed te weten hoe hij het best voort moest zetten. Marco puzzelde rustige verder aan een toreneindspel met pluspion, dat normaal gesproken remise zou moeten zijn. Op het eerste bord kwam nu ook de tegenstander van William in tijdnood en met nog meer dan tien zetten te doen zou daar weleens een spectakelstuk kunnen gaan plaatsvinden. Bastiaan stond gewoon heel lekker en zou voor een derde punt gaan zorgen.

Maar eerst nog moesten Ton en Tjomme in verlies berusten. Nadat Bastiaan zijn puntje binnen had, was het tijd voor een evaluatie van de laatste drie partijen. Op het bord van William werden eindelijk stukken geruild. De dames gingen er af, een stel torens en paarden en lopers. Hoewel nog steeds lastig, was de stelling voor William nu ineens iets gemakkelijker geworden, vooral ook omdat zijn

opponent minder dan drie minuten over had en helemaal opnieuw een plan moest gaan bedenken. Dat riskeerde hij liever niet en bood remise aan, wat gretig werd geaccepteerd. Hans was inmiddels volledig het spoor bijster en liet zijn toren opsluiten. Niet veel later viel het doek.

Met een gelijke stand op het bord, nam de druk toe voor de laatste twee kemphanen. Zoals hij na de partij verklaarde, kreeg Marco nog wat hulp van zijn tegenstander, de laatste zwarte pionnen gingen van het bord, de zwarte koning werd afgesneden van de witte pionnen en de rest, zoals men zegt, was techniek. Ik denk dat Ton het nog het best verwoordde: "Een krappe overwinning, voor de poorten van de hel weggesleept."

Schaakcombinatie HTV (2001)	**Tal/DCG 2 (1889)**	**4½-3½**
William van Zanten (2092)	Willem Hensbergen (1993)	½-½
Hans Segers (1966)	Chris Vos (1981)	0-1
Bastiaan Dessing (2066)	Thomas Kuilman (1991)	1-0
Mike Hoogland (2041)	Johan Lubbers (1953)	1-0
Maarten Stolte (2009)	René Pijlman (1888)	1-0
Ton Bodaan (1926)	Cor Groen (1716)	0-1
Tjomme Klop (1949)	Tom Visser (1859)	0-1
Marco van Straaten (1960)	Jaap Loeve (1729)	1-0

Valse start (verslag: Ben Spierings)

Als kersverse teamleider van ons tweede team kon ik vanwege mijn werk helaas niet de start mee maken van de eerste externe wedstrijd in de Promotieklasse. Op donderdag 8 oktober jl. kwam Promotie 2 uit Zoetermeer, dat uit de KNSB was gedegradeerd, op bezoek. Theo Bovenlander en Olav van Leeuwen waren verhinderd en de gebroeders Baak vielen in.

Rond de klok van tien kwam ik in de Bosbeskapel aan. De brilstand stond nog op het bord, maar daar kwam binnen een half uur heel snel verandering in.
Ton verving mij tijdelijk als teamleider en noteerde zelf een remise. Vlak daarna gaf André op. Een goede opening kon hij geen vervolg geven, pionverlies was de inleiding tot meer schade. De tweede nederlaag aan onze kant was voor Paul. Hij kreeg een mataanval te verwerken waarbij alle stukken van de tegenstander mee leken te doen en het verdedigen daar tegen kostte ook nog eens zeëen van tijd. De derde nul was voor Gert-Jan. Hij stond al een pion achter en de stand van zijn stukken was niet best. Toen door een röntgenaanval een toren dreigde verloren te gaan, was het over en uit.
Melchior stond materieel gelijk, maar keek tegen twee dubbelpionnen aan. Hij bood een paar keer remise aan, wat uiteindelijk werd geaccepteerd. Vanuit de

stelling gezien was dit een kleine opsteker, maar hierdoor kon er nog maar op drie borden worden gestreden met een 4-1 achterstand.

Er werd stoïcijns doorgestreden. Wellicht was ik bevooroordeeld, maar ik zag nog kansen voor een gelijkspel.
Karl moest zich verdedigen tegen een ver opgerukte pion die goed samenwerkte met de stukken. Dat kostte een kwaliteit in de strijd. Echter, Karl won een pion en had het initiatief. Zetherhaling zorgde voor remise, meer zat er niet in.
Hierdoor was de teamnederlaag een feit, maar dat maakte het slot van de avond niet minder fraai. Evert liet twee torens en twee lopers zeer fraai samenwerken, waardoor een stuk werd gewonnen en uiteindelijk mat werd gedreigd. Zijn tegenstander was duidelijk geïrriteerd, toen een teamgenoot vroeg hoe hij gespeeld had.
Uit de overlevering had ik mee gekregen dat Stijn slecht uit de opening was gekomen. Hij had wel een pion gewonnen, maar had niet gerokeerd en kon een tijd niet veel doen. Toen hij eenmaal los kwam en een tweede pion won, was het in principe gewonnen, maar in tijdnood moest nog wel even het juiste plan worden gevonden in het dame-eindspel. De uitvoering was leuk voor de toeschouwers.

Al met al een nipte nederlaag. Opvallend genoeg won geen enkele witspeler en eindigde de fictieve strijd tussen Zwart en Wit in 6,5-1,5.

SHTV 2 (1847)	**Promotie 2 (1921)**	**3½-4½**
Melchior Vesters (2062)	C. Landsbergen (1979)	½-½
Paul den Boer (1903)	Sipke de Swart (1926)	0-1
Ton Bodaan (1926)	Manuel Nepveu (1924)	½-½
Gert Jan Willighagen (1823)	J.H. Blankespoor (1970)	0-1
Evert Baak (1838)	J. Huijzer (1954)	1-0
Karl Baak (1798)	N.P. Peerdeman (1877)	½-½
Stijn Gieben (1718)	H.C. Ouwens (1878)	1-0
André Wagner (1709)	Wong Tsai (1859)	0-1

Schaakcombinatie HTV 5 (1437)	**RSC-Belgisch Park 2 (1653)**	**1½-6½**
Kees van Gelder (1554)	N.O.	1-0
Joop van Wallinga (1672)	P.H. Ingenhoes (1782)	0-1
Lex van der Meer (1436)	F. de Leeuwe (1711)	0-1
Hans Dwarshuis (1480)	G.J. v.d. Zijden (1662)	½-½
Jan Bonsel (1445)	J. Wuister (1658)	0-1
Monique Keuzenkamp (1244)	J. van der Zwan (1532)	0-1
Henk Bouma (1306)	M. van Velzen (1618)	0-1
Pim v.d. Meiden (1436)	H. Lucas (1543)	0-1

Schakers bij krakers

Gunstig gezeten genoot ik van een weids uitzicht op de Scheveningse haven-monding, waar de zonsondergang zorgde voor het wisselend oplichten van de grijze wolken aan de einder. Bij de invallende duisternis volgde het ontstaan van de havenlichten in diverse kleuren, garant voor een schilderachtig tafereel, dat leidde tot een romantische stemming. Wij bevonden ons onder aanvoering van initiatiefnemer Pim van der Meiden in het eetcafé *Water en Brood* voor een vegetarisch diner.
De opkomst was groot, topschakers en mindere goden, veel jeugdleiders, en er werd een lange tafel opgesteld. *Water en Brood* bevindt zich waar de uitgestorven Hellingweg surrealistisch eindigt. Onderweg naar en van de tramhalte was ik eenzaam en alleen. De gevel van het café is slordig beklad: er is geen Karel Appel aan te pas gekomen. De tegendraadse toon is gezet, versterkt door een plakkaat aan de deur, waarop steun wordt door toegezegd aan aspirant-krakers. Binnen sporen roodgekleurde affiches tot actie aan en in de literatuurbak bevinden zich anarchistische bladen.
Een aparte ervaring om in die omgeving te vertoeven! *Water en Brood* noemt zich veganistisch. Dat is dus de extreemvegetarische voeding waarbij ook het gebruik van zuivel en eieren wordt afgekeurd. Tot mijn verrassing bleek dat het nuttigen van alcohol, koffie en specerijen wel plaatsvond. Er werden flink wat flessen wijn opengetrokken.
We kozen voor het driegangen dagmenu. Duidelijk werd dat de koks hun vak prima verstonden. Soep en groentegerecht waren uiterst smakelijk. Het taartje als dessert was leuk, maar droog en de bosbessenvla was een beter keus.
De maaltijd werd vlot opgediend, op een plezierige manier. De zaal werd stampvol, we waren niet de enige gasten. Geen wonder. Het bedrag was zeer bescheiden, de maaltijd lekker en gezond, de sfeer was specifiek.

Jan Bonsel

Etentje met mensen van de schaakclub

Het restaurant *Water en Brood* is aan de haven. Je hebt er een heel mooi uitzicht op boten die in het donker goed te zien zijn door de lichten aan boord. Het is een veganistisch restaurant en het is heel anders dan andere restaurants.
De sfeer was heel gezellig, omdat iedereen met elkaar aan het praten was.
Het zelfgebakken brood met kruidenboter en de tomatensoep waren erg lekker.
Je kon naar buiten, want er was een strandje beneden. Daar heb ik even gerend.
Ik ging iets eerder naar huis, want ik moest de volgende dag vroeg naar het NK snelschaaktoernooi.

Groetjes, **Koos**

Mijn mooiste schaakmoment

Hoe mooi onze schaaksport ook is, het krijgt soms ook wel wat van een sleur. Zorgen over slechte lopers en zwakke pionnetjes, zwoegen op het uitbouwen van kleine voordeeltjes, kopje koffie halen, op de tijd letten, hopen op een foutje, angst voor de blunder. De stellingen wisselen maar de stemmingen niet. En toch…….

Soms breekt de zon door en zien we het licht. Soms een moment van – al dan niet vermeende – genialiteit. Dat alles op zijn plaats valt. Daar doen we het voor! Die momenten blijven je bij en kunnen jaren later nog voor plezier zorgen. In decennia schaken heb ik een handvol van zulke momenten mogen meemaken. Het mooiste wil ik hier laten zien. Misschien zijn er clubgenoten zie ook zo'n moment in het clubblad willen zetten.

Let wel, het gaat om een momentopname, niet om de totale compositie van een partij. Daarvoor moet je bij grootmeesters zijn. Voor de volledigheid geef ik onderstaand zonder veel commentaar de partijnotatie. In de zomer van 1995 nam ik deel aan het internationale toernooi van Gent. Het toernooi viel samen met de Gentse feesten, wat veel nachtrust kostte en de kwaliteit van het schaken niet ten goede kwam. En al helemaal niet de ondernemingslust. Ik kwam niet veel verder dan kansloze nederlagen en slappe remises. In de voorlaatste ronde besloot ik de bakens te verzetten en te gaan voor de dood of de gladiolen. Bijna liep het opnieuw mis, maar toen kwam mijn mooiste schaakmoment.

Kees van Gelder - Jimmy van Laer
Gent International, 18 juli 1995

1. e4 c5 2. Pf3 e6 3. d4 cxd4 4. Pxd4 Pc6 5.Pc3 Dc7 6.Pb3 a6 7. Le3 Lb4 8. Dd2 Pf6 9. f3 b5
10. a3 Lxc3 11. Dxc3 Lb7 12. Ld3 Tc8 13. 0-0 0-0 14. Pc5 Pe7 15. Pxb7 Dxb7 16. Dd2 d5
17. e5 Pd7 18. f4 Pb6 19. b3 Pc6 20. Tf3 d4
Nu was ik het beu en gooide met een dubbel loperoffer wat overenthousiast de beuk er in, zoals ik me al voorgenomen had.
21. Lxh7+ Kxh7 22. Th3+ Kg8 23. Df2 De7 24. Df3 g6
Hij vindt één loper wel genoeg, maar nu gaat mijn versmade loper van de zwarte velden een hoofdrol spelen.
25. Lf2 Pd5 26. Lh4 Dc5
Op het eerste gezicht een logische zet, maar het kan niet.

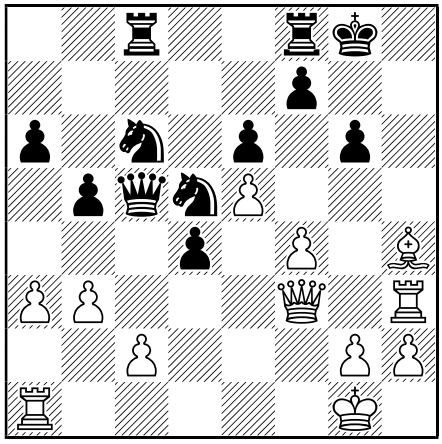

Ik zag direct de winnende zet: Dxd5. Slaat een stuk, valt de dame aan en dreigt Lf6 en ondekbaar mat. Ik kon het niet geloven, het leek mij eerder ondenkbaar mat. Dus aan het controleren, je geeft je dame niet zomaar weg.

Langzaam aan begon zich een grote opwinding van mij meester te maken, het klopte echt. Maar toen zag ik een weerlegging: ...Dc3. Met dit spectaculaire tegenoffer van de dame haalt zwart de angel uit de witte aanval. Nu begon ik de stelling pas werkelijk te begrijpen. Na al dit vuurwerk heeft wit zijn geofferde stuk terug, een gezonde pluspion en overwegend spel. In hogere zin is die stelling gewonnen. Zou het allemaal waar zijn? De zenuwen begonnen nu echt door mijn keel te gieren en ik besloot aan het gepieker een einde te maken en sloeg met de dame op d5. Eerst lachte hij wat: de klungel geeft zijn dame weg. Toen verstarde hij.

Nu begon mijn mooiste schaakmoment. Door de gedaanteverandering van mijn tegenstander begon ik er echt in te geloven. Het was creatief en fantastisch. Ik kon van de stelling genieten. Ik was niet voor niets naar Gent gekomen.

Van Laer begon te zuchten en te steunen. Ook weer een goed teken. Omstanders kwamen de stelling bekijken, liepen weer weg en kwamen terug met kennissen die ze het ook wilden laten zien. Na een minuut of tien realiseerde ik mij dat je er niet komt met genieten en dat ik verder moest gaan denken over de stelling die ontstaat na Dc3. Mijn mooiste schaakmoment was alweer voorbij. Maar dat nemen ze mij niet meer af, dacht ik nog.

Van Laer was ondertussen opgehouden met moeilijk doen en volstrekt bewegingsloos, alsof hij versteend was. Na een tijdje was ik uitgedacht. De klok tikte door en er gebeurde niets. Ik besloot hem alleen te laten met zijn ellende, dan zou hij misschien nog langer denken. Het leek wel of hij in coma was. Toen ik Dxd5 speelde had hij nog een uur. Een uur kan lang duren, maar dit keer niet. Na drie kwartier ging ik er weer gezellig bij zitten, ik zou sowieso winnen, op stelling of op tijd.

Met nog vijf minuten te gaan kwam er heel voorzichtig beweging in de zoutpilaar. Traag schoof hij het formulier naar zich toe, zette een krabbel, bracht de klok tot stilstand, gaf woordeloos een slap handje en wankelde gebroken de schaakzaal uit. Had hij Dc3 niet gezien? Ik had het hem graag willen vragen, maar hij was totaal niet aanspreekbaar.

Kees van Gelder

TEGOED
BON
VOOR
GRATIS
een paar daglenzen of
een paar weeklenzen of
een paar maandlenzen
duooptiek
THOMSONLAAN 93
2565 HZ DEN HAAG
Tel. 070 - 360 70 02

TEGOED
BON
VOOR
GRATIS
een paar daglenzen of
een paar weeklenzen of
een paar maandlenzen
duooptiek
THOMSONLAAN 93
2565 HZ DEN HAAG
Tel. 070 - 360 70 02

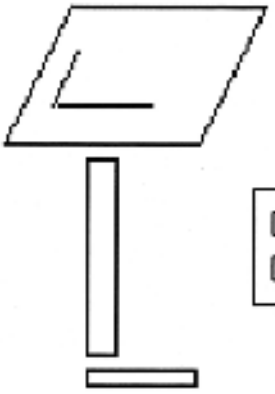

Bouwbureau s.b.a.

Computer Aided Design

- ✓ Bouwkundig Tekenwerk
- ✓ Binnen en Buiten Architectuur
- ✓ Aanvragen
  - Bouwvergunningen
  - Milieuvergunningen
  - APV en Horeca vergunningen
- ✓ Advisering en Begeleiding bij Bouwprojecten
- ✓ Isolatie Adviezen en Berekeningen

Gratis haalbaarheidsonderzoek t.b.v. eventuele bouwplannen.

Bouwbureau S.B.A.
Ing. Herman Hoogland
Th.Morrenpark 32
2552 MG Den Haag
Tel: 070-391.22.98
Fax: 070-391.22.98
Mobile: 06.513.11.430
E-mail: sba@wanadoo.nl

Drie manieren om te blunderen rond overbelasting

In de romancyclus van Marcel Proust, *A la recherche du temps perdu,* onderscheidt de verteller lange tijd tussen twee wandelingen in Combray: de wandeling in de richting van Méséglise, de kant van Swann, en de wandeling naar de Guermantes. De verteller beseft pas laat dat deze wandelingen en de bijbehorende families vrijwel samenvallen – zoals zoveel indelingen die we maken willekeurig zijn.

In het verhaal van dit artikel wil ik juist een indeling voorstellen die niet willekeurig is – hoewel ik tegelijk zal laten zien hoe de gevallen dezelfde eindtoestand benaderen vanuit verschillende kanten – ditmaal vanuit *drie* zijden. Bij overbelasting komen namelijk drie soorten blunders veelvuldig voor:
door een stuk gedekt neer te zetten;
door de 2e verdediger van een stuk weg te halen;
door de tegenstander een aanvallend contact cadeau te doen.

Ik zal eerst laten zien hoe deze drie kanten uiteindelijk op één verschijnsel duiden. Ik doe dat door één partijfragment te tonen, en dat vervolgens met kleine middelen te manipuleren.

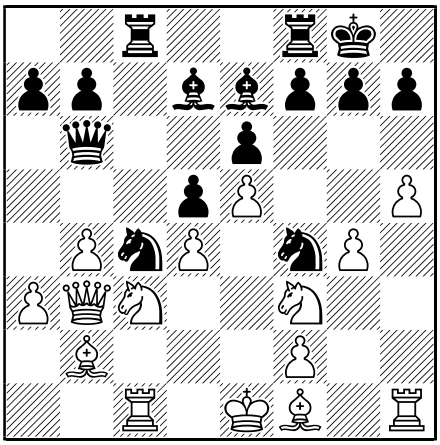

Degraeve - Komarov, Marseille 2000

Degraeve is een sterke speler, op het moment van de partij had hij 2606.
Dat verhinderde niet dat hij hier verschrikkelijk blunderde met **18. Pa4??** om het meteen op te geven na **18. …Lxa4**. Immers, na 19. Dxa4 verliest hij een stuk op b2.

Op zet 18 is de partijstelling dus

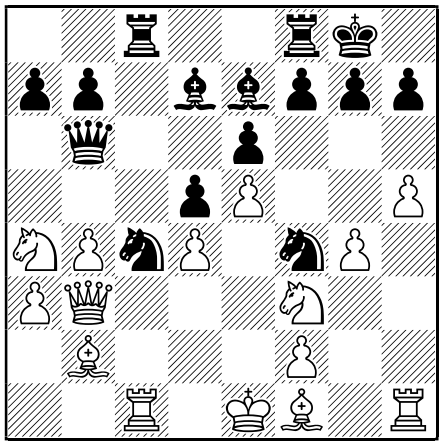

Deze stelling is tot stand gekomen door blunder type 1: wit heeft een stuk (Pc3) gedekt neergezet. De dekker, Db3, had al een dekkende taak (xb2) en is zodoende overbelast geraakt. Zwart toont dat eenvoudig aan met 18. …Lxa4

Stel nu dat bovenstaande stelling anders tot stand was gekomen, namelijk door Tc2-c1. Het resultaat is dan evident identiek: de witte dame is overbelast, zwart wint meteen. De manier van totstandkoming, de kant van Swann, is anders, in dit geval, type (2): wit haalt de tweede verdediger van een stuk (Lb2) weg, en zodoende blijft slechts één verdediger over. dat is te weinig, als die verdediger nog een taak heeft (xa4).

Stel ten slotte dat de stelling nòg op een andere manier op het bord zou zijn gekomen, namelijk door de (illegale) pionzet b5-b4. In dat geval zou zich blundertype (3) voordoen: wit opent de tegenstander een aanvalsroute, een aanvallend contact (Ld7xa4), en overbelast daarmee Db3.

In het vervolg zal ik van elk type voorbeelden geven. Het onderscheid maakt uiteindelijk niet uit (het resultaat is steeds identiek), toch blijft het volgens mij van belang om te letten op de manier waarop de overbelasting tot stand komt. Immers, we willen deze manieren alledrie vermijden. Wie geen fouten maakt, verliest geen partij! Ik noem de drie typen achtereenvolgens (1) gedekt neerzetten, (2) 2e verdediger weg, en (3) aanvallend contact cadeau. Van elk type overbelastingsblunder beperk ik me tot drie voorbeelden.

(1) Gedekt neerzetten

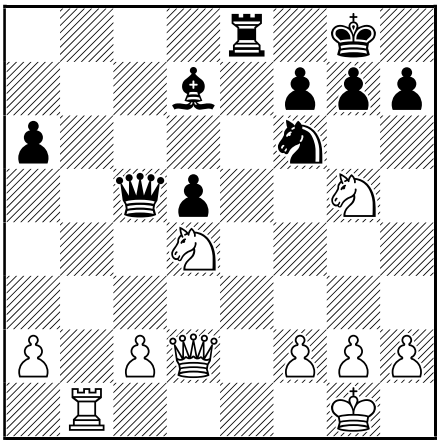

Book - Keres, München, Olympiade 1936
20.Db4??Zet de dame gedekt neer, met Tb1 als dekker. Deze dekker had al een veredigende functie (dekken onderste rij), en raakt zo overbelast:
20. …Dxb4 0-1

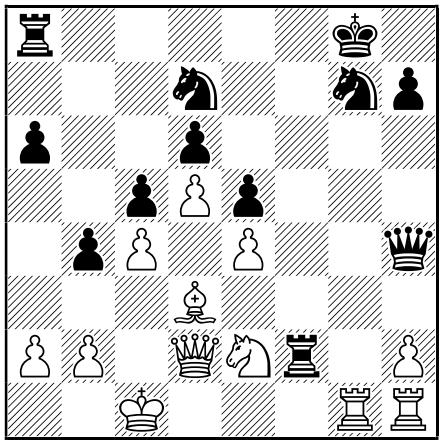

Ree - Nijboer, NK 1993
22. Dg5??
Wit zet de dame gedekt neer, met Tg1 als verdediger. Je moet dan oppassen of zo'n verdediger niet al een andere belangrijke taak uitoefende:
22. …Tf1+ 1-0
Hartston noemde dit destijds 'A beautiful disaster.'

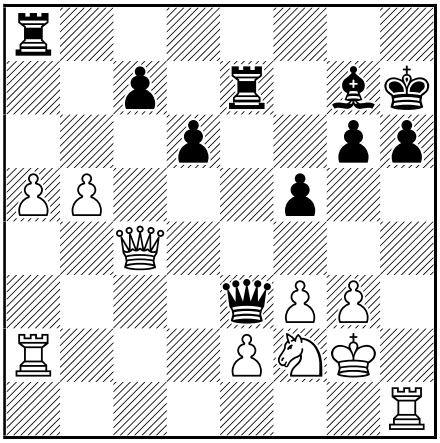

Smejkal - Adorjan, Vrnjacka Banja zt 1972
Zwart blunderde met **31. …Dc3**, wat zijn dame gedekt neerzette – een te zware belasting voor dekker Lg7:
32. Txh6+ 1-0 (32. …Kxh6 33. Dh4#)

(2) 2e verdediger weg
Deze blunder maak je makkelijk, omdat er in de beginsituatie niets dreigt. Pas als je de (2e) verdediger wegspeeld, en zo een stuk 'ontdekt', ontstaat de overbelasting. Drie eenvoudige voorbeelden:

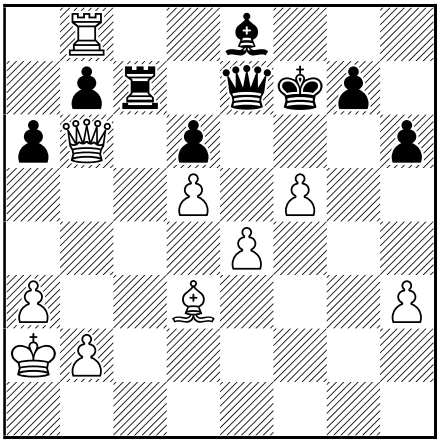

Christiansen - Stripunsky, USCL KO 2008
38. …Kf6??
Dit 'ontdekt' Le8, zodat De7 ineens overbelast is: **39. Txe8** 1-0

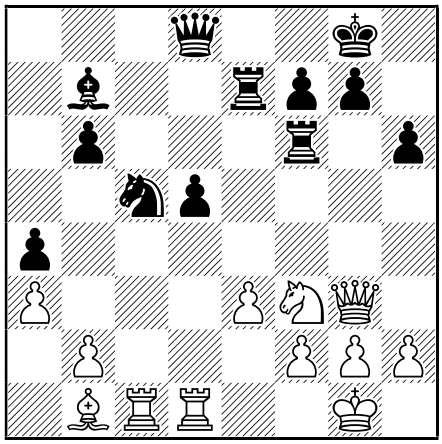

Flohr - Capablanca, Nottingham 1936
34. …La6??
Dit haalt de 2e verdediger weg van d5, zodoende had nu gekund: **35. Txd5 Dxd5 36. Db8+** en mat.
In de beginstelling zie je niet 1-2-3 dat pion d5 in gevaar is.

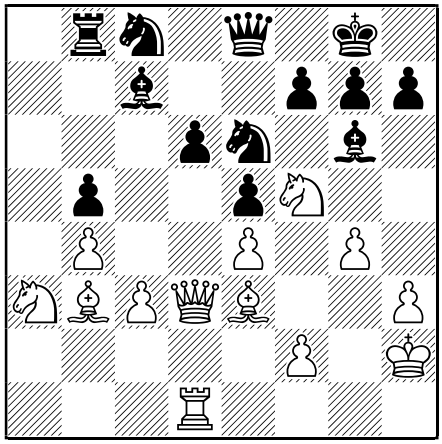

Hracek - Slobodjan (2539), Lippstadt 2000
Zwart, met een degelijke rating van 2539, blunderde met **26. …f6??**
Dit ontdekt Pe6 (haalt de 2e verdediger van Pe6 weg), zodat De8 overbelast raakt: **27. Pxb5** en 1-0.

Zwart kan niet tegelijk b5 en e6 dekken.
(3) Aanvallend contact

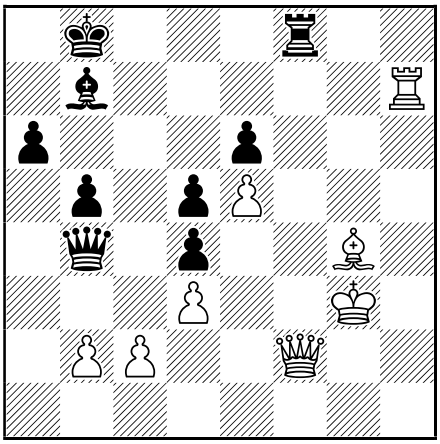

Albin - Tarrasch, Monte Carlo 1902
37. c3??
Na **37. …dxc3 38. bxc3** doet wit hiermee zijn tegenstander een aanvallend contact cadeau: Db4xg4. Zodoende raakt de Koning overbelast: **38. …Dxg4+ 39. Kxg4 Txf2** met stukwinst. Overigens miste Tarrasch deze kans, en de partij eindigde in remise.

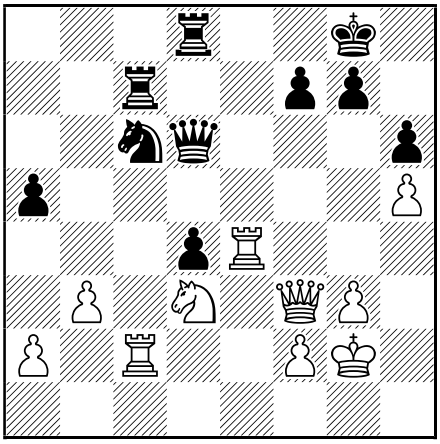

Topalov - Kamsky, Sofia m/5 2009
35. …Pb4??
Zwart geeft zo zonder noodzaak zijn tegenstander een aanvallend contact cadeau (Tc2xc7). Zodoende is Dd6 ineens overbelast: **36. Pxb4 axb4 37. Txd4 Df8 +-** [37. …Txc2 38. Txd6 Txd6 39. Da8+ Kh7 40. De4+.]

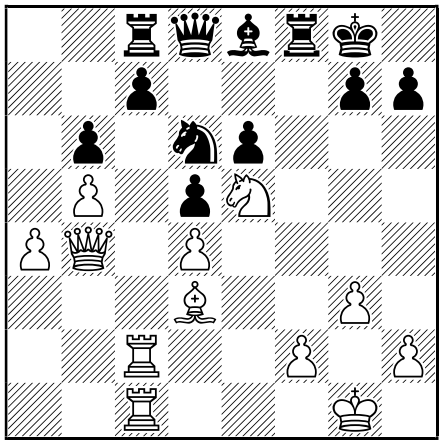

Eljanov - Alexeev, TCh-UKR Alushta 2005
23. …Pb7?? gaf wit het aanvallend contact Db4xf8 cadeau – hetgeen Kg8 plots overbelast: **24. Lxh7+** 1-0 [24. …Kxh7 25. Dxf8]

Tot slot drie oefeningen – herkent u steeds volgens welk mechanisme de overbelasting tot stand komt?

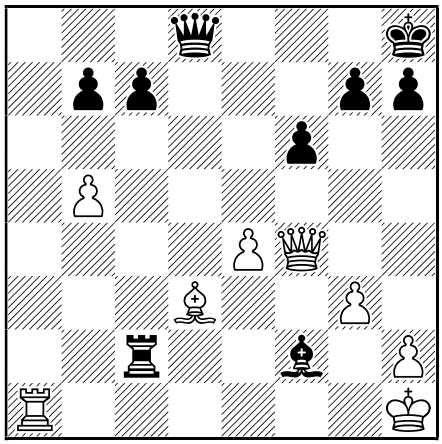

(1) Larsen - Botvinnik, Leiden 1970
36. ...Tb2??

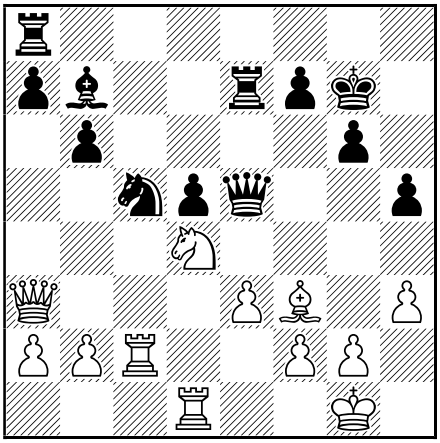

(2) Kortschnoj - Kurajica, Hastings 1971
23. …Pe4??

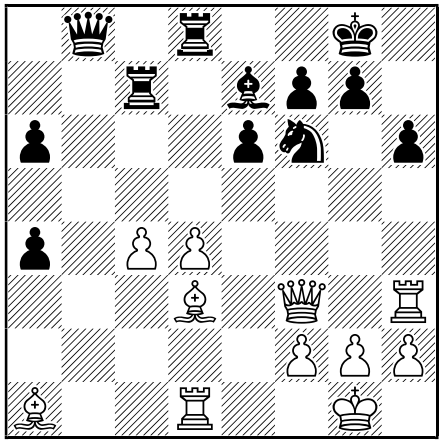

(3) Radjabov - Anand, Dubai 2002
26. Tb1??

(Oplossingen pag. 29 [niet spieken - red.])

William van Zanten

Mijn favoriete schaakboek

Test of Time van Gary Kasparov (Pergamon press 1986)

Als enthousiast schaker en schaaktrainer ben ik al decennia bezig met het bijhouden en uitbreiden van mijn gestaag groeiende schaakboekenverzameling. In de loop van de jaren gaan er heel wat boeken door je handen, en ontwikkel je ook een voorkeur voor boeksoorten en boeken.

Nu houd ik van verschillende soorten: boeken met schaakverhalen, zoals die van Dirk-Jan ten Geuzendam over schaaktoernooien. Maar in mijn top tien van schaakboeken staan meestal ‘echte’ schaakboeken, zoals *Het groot analyseboek* van Jan Timman (die ik sowieso een goed schrijver vind), of *Secrets of Grandmasterplay* van Nunn en Griffiths.
Een van mijn meest favoriete boeken is Kasparov’s *The test of time*.

Nu zijn sowieso alle boeken van Kasparov zeer de moeite waard, of het nou om de boeken over zijn matches tegen Karpov gaat, zijn openingsboeken, of zijn serie *My Great Predecessors*. In al die boeken klinkt zo'n enorme hoeveelheid schaakkennis en -kracht door, die ik indrukwekkend en inspirerend vind. Uiteraard is een aantal van deze boeken niet alleen door hem geschreven, er zijn enkele zogenaamde 'ghostwriters' ingeschakeld. Maar dat hij bij alle zeer betrokken is geweest, is uit de stijl en de inhoud op te maken.

Het boek *The test of time* geeft een overzicht van het schaken van Kasparov in de periode van 1978 (hij was toen 14 jaar oud!) tot 1984. Vanaf zijn eerste partij tegen een grootmeester tot aan zijn matches met Karpov dus, waarin hij uiteindelijk wereldkampioen werd en bleef. Al de door hem in die periode gespeelde toernooien komen aan de orde en ook zijn matches tegen Beljavski, Kortsjnoi en Smyslov worden uitgebreid behandeld.

Het boek bevat allemaal originele analyses, die hij - vaak in samenwerking met zijn trainers - vrij snel na de partijen schreef en publiceerde, maar voor dit boek uitvoerig bewerkte, geheel zoals zijn trainer Botwinnik adviseerde (zoals wellicht bekend heeft Kasparov vijf jaar schaaktraining gehad op de schaakschool van Botwinnik. En die adviseerde niet alleen iedereen die zichzelf wilde verbeteren om zijn eigen partijen uitvoerig te analyseren, maar ook om die analyses te publiceren. Van kritiek van anderen leer je heel veel, was zijn stelling).
Maar het geeft ook achtergrondinformatie over het schaken in die tijd, de onderllinge krachtsverhoudingen, de voorbereiding en bijv. de stand van de theorie.

Het lijkt niet moeilijk voor een briljant schaker (want dat is hij toch) interessante analyses te schrijven (en het zijn soms zulke briljante en uitvoerige analyses, dat ik er soms ook geen geduld voor heb). Maar op je 22–ste zo'n boek schrijven, met zulke analyses, en zo'n openheid en volwassenheid is in mijn ogen uniek.

Het lezen of doorwerken van de *The test of time* is soms confronterend: je wordt geconfronteerd met je eigen beperkingen op schaakgebied. Ik voel me met enige regelmaat heel bescheiden: Kasparov speelde toen al op een niveau dat de meesten van ons (ik in elk geval zeker niet) nooit zullen halen. Dat heeft weer met de kwaliteit van de analyses te maken (en die zijn gemaakt in een tijd dat het gebruik van de computer nog niet zinvol was, omdat ze gewoon niet goed genoeg waren), die zijn van zo'n hoog niveau!

Ik raad het boek dan ook nog steeds aan als leerboek bijv. als het gaat om een van de scherpste systemen in het schaken, de zgn. Botwinnik-variant van het Slavisch (1. d4 d5 2. c4 c6 3. Pf3 Pf6 4. Pc3 e6 5. Lg5 dxc4 6. e4 b5 7. e5 h6 8.

Lh4 g5 9. Pxg5 hxg5 10. Lxg5 Pbd7 11. exf6 Lb7, waarin zwart grappig genoeg een pion heeft geofferd na er eerst een voor te hebben gestaan)

Helaas is het boek om mij onbekende redenen al lang uit de roulatie, en is de enige manier om eraan te komen via antiquariaten. Ik kocht het boek direct toen het uitkwam in 1986, en heb dat gekoesterd (en doe dat nog steeds). Ik vond enige jaren geleden nog een tweede exemplaar in Tsjechië, dat ik bij een goede gelegenheid aan iemand cadeau zal doen.

Ter illustratie van het niveau van de in het boek geanalyseerde partijen bespreek ik de partij Kasparov - Csom, Baku 1980. Nou eens niet een partij waarin het offeren en combineren is, maar juist een waarin Kasparov de partij positioneel goed opbouwt, langzaam maar heel zeker een ruimtevoordeel opbouwt, om dat netjes af te ronden.

Kasparov - Csom, Baku 1980
1. d4 Pf6 2. c4 e6 3. Pc3 Lb4 4. e3 c5 5. Pe2
Volgens Gligoric de Rubinsteinvariant van het Nimzo-Indisch.
5. ...cxd4 6. exd4 0-0
Populairder hier is 7. ...d5. Dan ontstaat in de meeste gevallen een stelling met een geïsoleerde pion.
7. a3 Le7 8. d5 exd5 9. cxd5 Te8

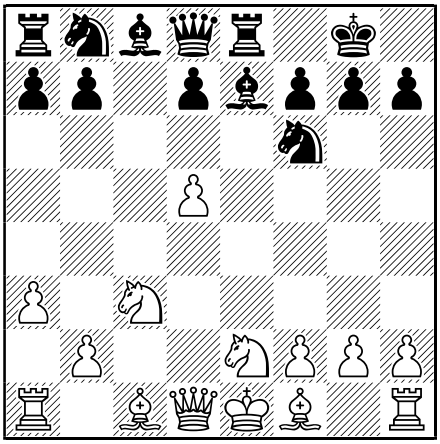

10. g3
A) 10. Le3?! Pg4 11. Ld4 Ph6! (Adorjan) 12. g4 d6 13. h3 f5 (zwart wat beter, Groszpeter - Adorjan, Hongarije 1983)
B) 10. d6 Lf8 11. g3 Te6 12. Lf4
10. ...Lc5 11. Lg2
De zet 11. Pa4 belooft niets: 11. Pa4 Lf8?! (11. ...b6! 12. Pxc5 bxc5 13. Lg2 La6 14. Le3 Pg4) 12. Lg2 d6 13. 0-0 Pbd7 14. Le3 Pe5 15. Ld4 (wit beter)
11. ...d6 12. h3!
Voorkomt ruil van Lc8 tegen Pe2.
12. ...Lf5!?
Beter was 12. ...a6 13. 0-0 Pbd7 14. Pd4 Pe5 en 15. ...Ld7 met goed zwart spel (Chandler - Andersson, Malta 1980)
13. 0-0 Pbd7?!
Sterker was 13. ...Pe4 waarna 14. Pa4 Pd7 tot bevredigend zwart spel leidt.

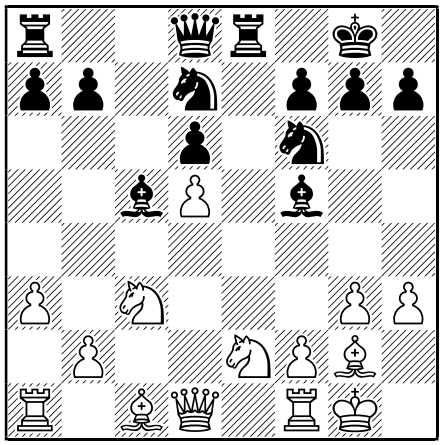

14. g4!
Het centrum ligt vast, dus is er de kans op een van de vleugels actief te worden. Met deze zet pakt wit ruimte op de koningsvleugel. De pionnen worden als stormram gebruikt bij een koningsaanval. Bijkomend probleem voor zwart is de loper op c5 die in het vervolg buitenspel staat.
14. ...Le4
14. ...Lg6 15. Pg3 Pe5 16. g5 Pfd7 17. Pce4 is niet beter, de zwarte stukken doen niet mee.
15. Pg3 Lxg2 16. Kxg2 Pf8 17. g5 P6d7 18. h4 Pe5 19. h5
Met de ideeën Pce4 en dan h5-h6 of b2-b3 en f2-f4.
19. ...f6 20. Pce4!
Stukken erbij. Bovendien dwingt deze zet zwart om op g5 te slaan. Kasparov geeft in zijn *Test of Time* aan dat hij deze stelling als 'uit' beschouwt!
20. ...fxg5
20. ...Pfd7 21. f4 Pf7 22. g6
21. Lxg5 Db6

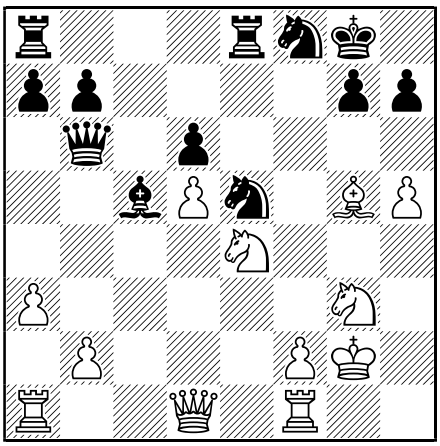

22. h6! Pf7 23. hxg7 Pd7
Zwart verdedigt zich tegen de onmiddellijke dreigingen, maar tegen overbrenging van de witte stukken naar de koningsvleugel is geen kruid gewassen.
24. Pf6+ Pxf6 25. Lxf6
Dreigt b4 met stukwinst.
25. ...Db5 26. Th1 Lb6 27. Df3
Dreigt verdubbeling van de torens op de h-lijn.
27. ...Pe5
27. ...Ld8 was niet beter: 28. Lc3 Pe5 29. Df5 Dxd5+ 30. Pe4 met ondekbaar mat.
28. Pf5!
Ook 28. Df5 wint.
28. ...Pf7
28. ...Pxf3 29. Ph6#

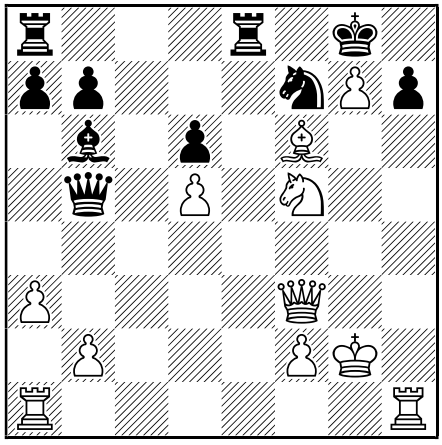

29. Txh7! 1-0
Zwart gaf op: 29. ...Kxh7 30. Th1+ Kg6 31. g8D+ Txg8 32. Pe7#

Ted Barendse

Re-censie: *Dolen over 64 velden* van Henk Happel

In het vorige blad kon u de recensie lezen van Pim over het boekje van Happel. Zijn beschrijving van dit autobiografisch werkje wekte mijn belangstelling. Ik heb eenmaal het genoegen gehad tegen Henk te spelen; een complexe en spannende partij die over het Haags kampioenschap van 2007 besliste. Ik was dus benieuwd of het boek meer van dit soort inhoud zou bevatten.

Wie schetst nu mijn verbazing bij het lezen van de inleiding: "De partijen stellen schaaktechnisch niet zo veel voor". Kun je een schaakboek slechter aanprijzen? Weliswaar bevat dit boek zeer onderhoudende anekdotes, en leest het gezien de afgemeten, vlotte stukken tekst prettig door, maar dat alleen kan een *schaakboek* toch niet dragen? Met zijn bewering brengt de schrijver de boodschap van zijn boek terug tot zoiets als: 'Ik ben Henk Happel en kan misschien wel heel aardig schaken, kijkt u maar naar mijn overwinningen op tegenstanders met hoge ELO.'

Deze zelfrelativering deed mij overdreven bescheiden aan. Dus heb ik de proef op de som genomen en de partijen bekeken om een indruk te krijgen van hun schaaktechnische instructiviteit. Voordat ik daar een voorbeeld van geef nog even in het kort over de *schaaktechnische* kant van een partij.

Schaken is voor het overgrote deel tactiek. Verreweg de meeste beslissende fouten zijn tactische blunders. Daarnaast bestaan er nog technisch gewonnen stellingen: eindspelen en tamelijk statische middenspelstellingen met een vastgelegd spelverloop. Tactiek heeft te maken met alertheid, maar techniek vereist inzicht. Een technische spelbenadering is bijvoorbeeld je tegenstander opknopen aan (statische) positionele zwaktes. Wat betekent dan de bewering dat een partij technisch gezien niet interessant is? Dat ofwel de partij de technische fase mist (haast volledig tactisch is gespeeld), ofwel (en dit hangt van je niveau af) dat de technische fase te elementair is, weinig inzicht vergt. We zullen zien:

Henk Happel – Eric Prié (GM, 2446)
1.d4 g6 2.c4 Lg7 3. Pc3 d6 4. e4 e5 5. Pf3 Pc6 6. d5 Pce7 7. Le2 f5 8. exf5 gxf5
Geeft wit de kans om aan te vallen. Veiliger is Pxf5; h4 Pf6; h5 0-0!?, want hier is de witte aanval minder snel en zwart kan weldra Pd4 spelen.
9. Pg5 Pg6; 10. h4 h6?!
Een nerveuze reactie die g6 verzwakt. Het toelaten van h5-h6 is niet erg, dus De7 (tegen Pe6) of P8e7; h5 Pf8; h6 Lf8 en snel Peg6 was beter.
11. Lh5?!
Goed plan, mindere uitvoering. Nu kan zwart zijn dame bij de verdediging halen met ...Df6!; Pb5 Kd8, maar wellicht vindt een GM dit te lelijk tegen 'slechts' een FM. Een betere volgorde voor wit is Pe6 Lxe6; dxe6 P8e7 (Df6??; Pd5 en Lh5).

11. … P8e7?! 12. Pe6! Lxe6 13. dxe6 c6?!
…Dc8; Pd5! Kd8; Pxe7 Pxe7; Lf7 is het ook niet. Maar ik zou liever z.s.m. rokeren en dan Kh7. Nu wordt de witte aanval te sterk.
14. g4! 0-0 15. gxf5
Volgens Henk zou hier g5 nog sterker kunnen zijn, maar de tekstzet geeft een overzichtelijk, duidelijk voordeel, en is dus praktisch de beste keuze.
15. …Txf5 16. **Lxg6 Pxg6 17. Dg4 Tf6!**
Niet Df6?; Pe4 Dxe6; Tg1!
18. Pe4 Pf4 19. Pxf6+ Dxf6 20. Lxf4 exf4 21. 0-0 h5!?
De witte aanval is ondanks vereenvoudiging nog steeds bijna beslissend, dus geeft zwart zijn h-pion voor de sterke pion op e6.
22. Dxh5 Dxe6 23. Tae1! Le5 24. f3?!
Hier is c5! nog sterker om de loper te ondermijnen. Wit heeft echter een ander idee: …Dxc4?; Kh1 (h2) met winnende aanval, bijv. …De6; Tg1+ Kf8; Tg4 Te8; Dh7! met dodelijke dreigingen. Een dergelijk idee moet Henk al hebben gehad bij het besluiten tot Dxh5 of Tae1!
24. …Df7! 25. Dxf7+ Kxf7 26. Te2 Th8 *(zie diagram)* **27. Th2**
Deze zet geeft Henk een vraagteken, maar dat vind ik niet terecht. Hij geeft Td1 als beter, maar de partijzet verpest niets. Dit kunnen we aantonen omdat de partij net de technische fase is ingegaan. Wat zijn de elementen van de stelling (na Th8)?

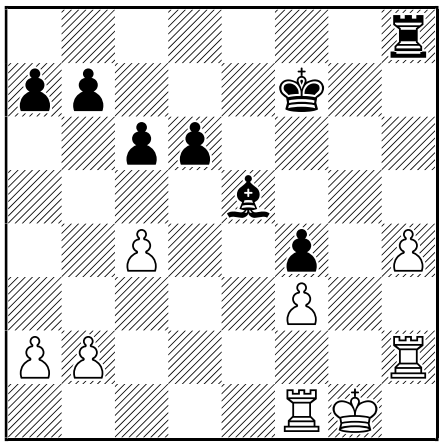

(Stelling na 26. ...Th8)

1. Materiaal en structuur: Wit heeft een kwaliteit meer en een vrije h-pion. Dit moet normaal gesproken beslissend voordeel zijn, maar hiermee is nog niet alles gezegd.,
2. Activiteit stukken/zwaktes: de witte stukken hebben allen nog geen taak. De zwarte stukken staan al actief, met name de loper. De h-pion kan met Lf6 worden aangevallen, maar ook de pion op f4 kan twee keer worden aangevallen. Tenslotte zien ook de velden op de g-lijn er aantrekkelijk uit voor de witte toren. Wit heeft zich dus meer te verbeteren dan zwart.
3. Technische zekerheid: wanneer kan wit winnen? Stukje kennis: wit wint als hij zijn extra toren kan activeren op de 7e/8e rij, want dan valt er iets op de zwarte damevleugel en maakt wit daar een vrijpion. Wit mag zijn h-pion geven als hij daarbij de torens ruilt.

Uit het bovenstaande laat zich een plan voor wit vormen: hij moet zijn extra toren op een open lijn zien te krijgen om te infiltreren. Deze taak

laat zich ook omdraaien: zwart moet de stelling blijven blokkeren, hetgeen zijn stukken bezet houdt. Wit kan de mooie, blokkerende loper aantasten met c5, en dit is het idee achter 27. Td1: bijv. …Txh4 (…c5 maakt d5 zwak); c5 Th6; Kg2 Te6 (zwart kan ook de koning met schaakjes naar e4 jagen, waarna d5+ zwart nog steeds niet redt omdat hij niet drie lijnen kan blijven verdedigen tegen invallen); cxd6 Lxd6; Txe6 Kxe6; Kh3 gevolgd door Kg4. Wit wint dan na ruil op f4 het eindspel door zijn verre vrijpion.

Dit is inderdaad overtuigend, maar niet de enige winstweg. Wit kan namelijk ook via de g-lijn zijn toren activeren. Zie 27. …Th5; Kg2 gevolgd door Tfh1, Kf1 en Tg2 (en evt. b3). In de partij volgde

27. …Ld4+ 28. Kh1

Hier had wit met tempo winstweg 2 kunnen beginnen (Kg2-h3)

28. …Le3 29. Td1 Ke6 30. Kg2 Th5 31. Kh3 d5 32. cxd5+ cxd5 33. Kg2?

Hier wint wit volgens plan met Tg2.

33. …d4 34. Kf1 Tc5 35. h5 Kf7 36. Kg2?!

h6 is beter, maar de winst lijkt mij al problematisch, omdat zwart tegenkansen krijgt als wit zijn toren van de tweede rij haalt.

36. …Kg7 37. h6+ Kh7 38. Kf1 a5

Na …b5 kan wit nog net remise maken met b4 Tc4; a3 a6; Th5 Tc2; a4 bxa4; Ta5.

39. a4 Tc4 40. Ke1!? Txa4?

Ke1 was een sluwe zet, en zwart trapt erin. Hij mag de koning niet bevrijden, moet een kans afwachten met Tb4-c4.

41. Ke2 Tb4 42. Kd3 Tb3+ 43. Ke4 Tb6

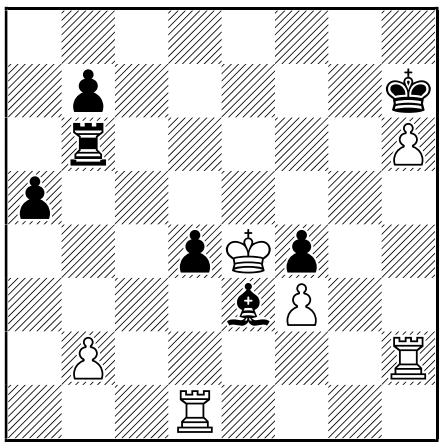

44. Td3?

De technische eigenschappen van de stelling zijn zodanig veranderd dat er een nieuwe analyse moet worden gemaakt.

In het kort: de witte pion op h6 is goud waard, terwijl de witte koning de d-pion kan bewaken. Als het wit lukt zijn extra toren op de 7e rij te krijgen, wint hij. Hij moet wel rekening houden met Txh6: hierna kan wit alleen winnen als hij zijn b-pion op het bord houdt, anders heeft zwart eenvoudig remise. De partijzet misplaatst de toren, en wint weliswaar op termijn een pion op de damevleugel, maar dit gaat ten koste van de b-pion. Een helder winstplan was Tdh1! gevolgd door Th5-d5(-d6/d7+). Wit wint zeker een pion.

44. …Te6+ 45. Kd5 Te7 46. Tb3

Een wel heel geniale remisevariant begint met Ta3!? b6; Tb3 a4!; Txb6 d3; Td6 d2; Kc6 Ta7; Td3 a3!; bxa3 Txa3! Dat wil zeggen, ik denk dat het remise is; dit is zo ingewikkeld, dat je

je hier nooit vrijwillig op inlaat in een partij.

46. …a4 47. Td3 Tf7 48. Kc5 Tf5+ 49. Kb4 b5 50. b3

Een laatste winstpoging begint met Td1 Td5; Tdh1 d3; Th5, maar in dit stadium van de partij is het kiezen voor veiligheid heel verantwoord.

50. …axb3 51. Txb3 Td5 52. Td3 Tg5??

Eenvoudig remise is Td6 gevolgd door Txh6. Na torenruil wordt zwart kaalgeplukt maar houdt de oppositie in het pioneindspel. Nu is er een tactisch euvel.

53. Ta3 Td5 54. Ta7+ Kh8 55. Tc2 Td8 56. Tcc7

met ondekbaar mat, dus 1-0.

Dit is een dijk van een technische partij; natuurlijk niet perfect, maar zeer leerzaam en spannend. Het boek bevat er veel van, en ik kan alleen maar betreuren dat de schrijver heeft verkozen niet wat meer ruimte te geven aan dit soort analyses. Maar ja, er zijn meer dingen in het leven. Happel heeft alleen een leuk boekje geschreven en dat is het zeker geworden.

Melchior Vesters

Oplossingen overbelastingsoefeningen

1 Dit is type (2): Tc2, de 2e verdediger van c7 gaat weg, Dd8 overbelastend: 37. Dxc7 met pionwinst (37. …Dxc7 38. Ta8+ en mat).

2 Dit is type 3: cadeau doen van aanvallend contact Da3xTe7. Als je dat ziet ga je zoeken naar eventuele overbelasting van De5. Dat valt hier nog niet mee, maar die is er wel: 24. Lxh5! kost een pion, zwart kan immers met de dame noch met de pion op h5 slaan. 24. …Dxh5 verliest de toren, terwijl 24. …gxh5 faalt op 25. Dxe7 Dxe7 26. Pf5+, en wit houdt een kwaliteit meer over.

3 Wit zet een stuk gedekt neer (type 1), waardoor verdediger Ld3 overbelast raakt: 26. … Txc4! 27. Txb8 Tc1+ 28. Lf1 Txb8 29. Lc3 Tbb1 30. Dd3 a3 31. Dxa6 a2 32. g4 Txf1+ 33. Dxf1 Pe4 34. La1 Pd2 0-1

Schaakagenda

Oktober 2009

za	24	Promotiesnelschaaktoernooi (tevens PK Snelschaken HSB)
ma	26	Schaakhuis 1 - SHTV 2
do	29	8e ronde seniorencompetitie
		SHTV 3 - Botwinnik 3
za	31	Moerkapelle 1 - SHTV 1

November 2009

di	3	Rijswijk 4 - SHTV 5
do	5	9e ronde seniorencompetitie
		Botwinnik 4 - SHTV 4
za	7	21e SIO Rapidtoernooi (‘s-Gravenzande)
do	12	10e ronde seniorencompetitie
vr 13 t/m zo 15		6e Haags Weekendtoernooi
za	14	**[jeugd]** Open NK Rapid voor de Jeugd (Eindhoven)
		[jeugd] Grand Prix 2 (Zoetermeer)
do	19	11e ronde seniorencompetitie
		SHTV 2 - DSC 4
za	21	SHTV 1 - Waagtoren 1
do	26	12e ronde seniorencompetitie
		Haeghe Ooievaar 2 - SHTV 3
		SHTV 5 - DD 4
za	28	44e Pomartoernooi
		[jeugd] Jeugdclubcompetitie cat. D

December 2009

do	3	13e ronde seniorencompetitie
		SHTV 4 - Promotie 5
zo	6	NK Snelschaken voor Clubteams (Den Bosch)
		[jeugd] Open Delfts Meisjeskampioenschap
do	10	14e ronde seniorencompetitie
		SHTV 3 - Schaakhuis 2
vr	11	Scheve Toren 1 - SHTV 2
za	12	Philidor Leiden 1 - SHTV 1
		[jeugd] Grand Prix 3 (Naaldwijk)
zo	13	**[jeugd]** PK Meisjes (Wassenaar)
di	15	Voorburg 1 - SHTV 5
do	17	Oliebollentoernooi

kontrast

Kopieerservice bij KONTRAST
als goed in meervoud moet
KONTRAST
Tanthofdreef 7 te Delft
Tel. (015) 2618823

Op vrijwilligers kun je bouwen.
Hun inspanningen voor verenigingen, instellingen
en stichtingen zijn goud waard. Een van uw vrijwilligers
werkt bij Shell in Nederland. Shell waardeert de inzet
van deze vrijwilliger zeer. Want juist maatschappelijke en
sociale inzet maakt onze medewerkers completer en meer
betrokken. Het Shell VrijwilligersFonds doneert
aan instellingen waar medewerkers van
Shell als vrijwilliger actief zijn.
Ook u helpen we graag!
Uw vrijwilliger weet
ook veel over energie
Invest in
Social Energy
www.shell.nl/
socialinvestment

Een vertrouwde laan, met een nieuw gezicht!

Brouwer
Assurantiën

Brouwer Belderbos,
een persoonlijkheid in verzekeringen

Uw adviseur op het gebied van verzekeringen!

Brouwer Belderbos assurantiën
Laan van Meerdervoort 708
Den Haag, tel.: (070) 325 61 36
Of kijk voor meer informatie op de website:

www.brouwerbelderbos.nl